

Задржување од страна на полиција

*Извадок од 2-от Општ извештај на КСТ,
објавен во 1992*

36. КПТ придава особена важност на трите права на лицата задржани во полицијата: правото на засегнатото лице да информира трета страна по негов избор за фактот дека е задржано во полицијата (член на семејството, пријател, конзулат), правото на пристап до адвокат и правото да побара лекарски преглед од доктор по негов избор (покрај лекарскиот преглед извршен од докторот повикан од полициските власти).¹

37. Лицата задржани во полиција треба јасно и без одлагање да бидат информирани за нивните права, вклучително и за правата споменати во ставот 36. Натаму било какви можности што властите ги имаат да го одложат користењето на едно или други вакви права со цел да ги заштитат интересите на правдата треба јасно да се дефинираат и нивната примена да биде строго временски ограничена. Што се однесува поконкретно на правата на пристап кон адвокат и барање за лекарски преглед од друг доктор освен докторот кој го повикува полицијата, од системите според кои, адвокатите и докторите можат да се изберат од претходно утврдена листа составена во согласност со релевантните професионални организации треба да се елиминира било каква потреба за одложување на користењето на овие права.

38. Пристапот кон адвокат за лицата задржани во полиција треба да го вклучи правото да се контактира и правото на посета од страна на адвокат (во обата случаи во услови во кои се гарантира доверливоста на нивниот разговор), како и во начело правото на засегнатото лице да има адвокат присутен за време на распитот.

Што се однесува до лекарскиот преглед на лица задржани од полицијата, сите такви прегледи треба да се изведуваат во услови во кои полицијците не ќе можат да слушаат и се претпочита да не можат да го видат прегледот. Натаму, резултатите од лекарските прегледи како и релевантните изјави на задржаното лице и наодите на докторите треба формално да се забележат и да бидат достапни за задржаното лице и неговиот адвокат.

¹ Ова право следствено е преформулирано и гласи вака: право на пристап кон доктор, вклучително и правото да биде прегледано, доколку задржаното лице тоа го сака, од доктор по негов избор (покрај лекарскиот преглед извршен од докторот повикан од полициските власти.)

39. Што се однесува до постапката за распит, КПП смета дека треба да постојат јасни правила или упатства за начинот на кој треба да се изведуваат разговорите во полицијата. Тие треба меѓу другото да го опфатат и следново: информирање на задржаното лице за идентитетот (име и/или број) на оние кои присуствуваат на разговорот; дозволеното траење на разговорот; периоди за одмор меѓу разговорите и паузи за време на разговорите; места на кои мора да се изведе разговорот; дали од задржаното лице може да се побара да стои додека трае распитот; распит на лица кои се под влијание на дрога, алкохол и сл. Исто така е потребно е да се води систематична евиденција за времето кога почнал и кога завршил распитот, и за било какви барања од страна на задржаното лице во текот на распитот, и за тоа кои лица биле присутни за време на секој разговор.

КПП додава дека електронското забележување на разговорите во полицијата е уште еден начин да се спречи лошото постапување со задржаните лица (ова исто така носи доста предности и за полицијата).

40. КПП смета дека основните заштитни мерки за лицата задржани во полицијата би се зајакнале (и можеби со ова би се олеснила работата на полицајците) доколку за секое задржано лице постои единствено и сеопфатно досие за задржувањето во полицијата, во кое ќе се забележат сите аспекти на задржувањето и дејствијата преземени во врска со истото (кога е лицето лишено од слобода и причините за таа мерка; кога е лицето информирано за своите права; кога му е понудена храна; кога е извршен распитот; кога е пренесено или е ослободено). Во врска со повеќе прашања (на пример, во врска со предметите во посед на задржаното лице, потоа во врска со тоа дали е информирано за неговите права и дали се повикало или се откажало од таквите права) треба да се добие потписот на задржаното лице, а во случај да нема таков потпис, треба да се објасни зошто лицето не се потпишало. Натаму, адвокатот на задржаното лице треба да има пристап кон досието за задржување на лицето во полицијата.

41. Натаму, постоењето на независни механизми за разгледување на жалбите за постапувањето во текот на задржувањето во полицијата е суштинска заштитна мерка.

42. Задржувањето во полицијата во начело е со кус рок. Следствено физичките услови за задржувањето не може да се очекува да бидат исто толку добри во полициските простории како во другите објекти за притвор каде лицата можат да поминат и подолг период. Сепак, треба да се исполнат одредени елементарни материјални барања.

Сите полициски ќелии треба да бидат со разумна големина во однос на бројот на лицата кои се сместени во истата, и да имаат соодветно осветлување (достаточна осветлување за да може да се чита, освен во периодот на спиење) и да бидат со вентилација; се претпочита ќелиите да имаат извор на природна светлина. Натаму, ќелиите треба да бидат опремени со средства за одмор (на пример фиксна столица или клупа) и лицата кои мораат да бидат задржани преку ноќ треба да имаат чист душек и чисти кебиња.

На задржаните лица треба да им се дозволи да ги задоволуваат своите физиолошки потреби кога е потребно во чисти и пристојни услови, и треба да им се понудат соодветни можности односно опрема за да ја одржуваат личната хигиена. Во соодветните периоди треба да им се даде храна, вклучувајќи барем еден главен оброк (нешто повеќе од сендвич) секој ден.²

² КПП исто така се залага лицата задржани во полицијата 24 часа или повеќе да можат да се раздвижат на отворено, доколку е можно.

43. Прашањето што е разумна големина на полициска ќелија (или било каков друг облик на сместување на задржаните лица/затворениците) е тешко прашање. Многу фактори треба да се земат предвид кога се дава таквата оценка. Сепак, делегациите на КПТ сметаат дека има потреба за општи упатства во оваа област. Следниот критериум (кој се смета за пожелно ниво, а не минимален стандард) моментно се користи при оценката на полициските ќелии кои се користат за едно лице за претстој од повеќе од неколку часа: за големина од 7 метри квадратни, 2 метра растојание меѓу уидовите, 2.5 метра растојание меѓу подот и таванот.